

T.C.

İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ

TIP FAKÜLTESİ

KAS – İSKELET BOĞU STAJ REHBERİ

2023- 2024

KAS – İSKELET BOĞU STAJ REHBERİ

Stajın Tanıtımı

Ortopedi travmatoloji ve Fiziksel tıp ve rehabilitasyon anabilim dallarının birleşmesinden oluşan kas-iskelet bloğu, iki branşın birleştiği ve ayrıldığı alanları net bir şekilde öğrencinin zihninde şekillenmesini sağlamak amacıyla oluşturulmuştur. Bu stajda; kaslar, sinirler, kemik, kırık, diğer bağ doku elemanları ve eklem hastalıklarının değerlendirilmesi, teşhisi, konservatif tedavisi, rehabilitasyonu ve cerrahi tedavisi ele alınmaktadır.

Eğitim Dönemi	Dönem V
Staj Süresi	4 Hafta
Eğitim Yeri	Medipol Üniversite Hastanesi
Eğiticiler	<ul style="list-style-type: none">• Prof. Dr. İbrahim Azboy• Prof. Dr. Aylin Rezvani• Prof. Dr. Ahmet Salim Göktepe• Prof. Dr. Cem Coşkun Avcı• Prof. Dr. Bekir Yavuz Uçar• Doç. Dr. Sena Tolu• Doç. Dr. Mehmet Ağırman• Doç. Dr. Adnan Kara• Doç. Dr. Didem Sezgin Özcan• Dr. Öğr. Üyesi Bilgehan Çatal• Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Akif Çağan• Dr. Öğr. Üyesi Kadir Uzel• Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Üşen• Dr. Öğr. Üyesi Şadiye Sarataş• Dr. Öğr. Üyesi Özgül Bozkurt Tuncer• Dr. Öğr. Üyesi İlknur Can• Dr. Öğr. Üyesi Banu Karaalioğlu• Dr. Öğr. Üyesi Serhad Bilim
Eğitim Sorumlusu	<ul style="list-style-type: none">• Prof. Dr. Aylin Rezvani• Prof. Dr. İbrahim Azboy• Prof. Dr. Cem Coşkun Avcı

Stajın Amacı

Bu stajın ilk hedefi pediatrik ve erişkin yaşta sıkça rastlanan ve önemli morbidite ve mortalite nedeni olan kas ve iskelet sisteminin ağrılı hastalıkları, kemik ve yumuşak doku tümörleri, kırıklar, çıkıklar ve ekstremitelerde kas, sinir, tendon ve yumuşak doku yaralanmaları, acile getirilen

politravmalar ve ayrıca diğer doğuştan yada edinsel fiziksel yetersizlik ve engellilik durumları olan hastaların değerlendirilmesi, konservatif tedavisi, rehabilitasyonu, cerrahisi ve bakımının koordinasyonu ile bireyin fiziksel işlevlerini en üst dűzeye ulaşmasının sağlanması ile ilgili oğrencilerin bilgilendirilmesidir.

Ayrıca mezun olan ođrencilerin birinci basamak sađlık hizmeti sırasında bu hastalıkların UÇEP ođrenim dűzeylerine paralel tanı ve tedavisi ile acil műdahaleyi gerçekeřtirebilen, gerektiđinde üst basamak kuruma yøndendirebilen, korunma yolları ve risk faktörleri ile ilgili danıřmanlık verebilen, güncel literatürü takip eden, bilimsel dűřünen ve her ařamada etik kurallara uygun davranan hekimlerin yetiřtirilmesidir.

Ođrenme Yöntemleri:

- Teorik dersler;
 - 1- Yüz yüze amfi ders sunumları
 - 2- Olgu temelli eğitim
 - 3- Vaka paylaşımları

- Pratik Uygulamalar
 - 1- Serviste yatan hasta bařı
 - 2- Poliklinik
 - 3- Rehabilitasyon salonları
 - 4- Ameliyathane
 - 5- Alçı ve pansuman odası
 - 6- Nöbetlerde acil ve konsültasyonlar

ÖĞRENİM HEDEFLERİNİN PROGRAM YETERLİLİKLERİ VE TEMEL ROLLERLE İLİŞKİLENDİRİLMESİ

ÖĞRENİM HEDEFİ	İLGİLİ PROGRAM YETERLİLİKLERİ	TEMEL ROL	TEPDAD GENEL HEKİMLİK BECERİLERİ
		R1- Tıp Doktoru R2-Ekip Çalışanı R3-İletişimci R4-Lider R5-Sağlık Savunucusu R6-Bilim İnsanı R7-Profesyonel	GH1- Analitik Ve Eleştirel Düşünme GH2-Klinik Sorgulama-Akıl Yürütme GH3-Problem Çözme GH4-Bilgiye Ulaşma Ve Kullanma GH5-Yaşam Boyu Öğrenme GH6-İletişim Ve Ekip Çalışması
Kas-iskelet sistemi ve sinir sistemi ile ilgili anatomi ve fizyoloji bilgilerini hatırlar.	PY1	R1	
Etkili iletişim yollarını kullanarak aldığı anamnez, fizik muayene ve tetkikler ile kas iskelet ve sinir sistemi hastalıklarında ayırıcı tanı listesi oluşturur.	PY1, PY6, PY11, PY14	R1, R3, R7,	GH1, GH2, GH3, GH6
Romatoid artrit, spondiloartrit ve osteoporoz gibi hastalıkları, aldığı anamnez ve fizik muayene bulguları ile ön tanı olarak akıl eder ve sevk kriterlerini açıklar.	PY1, PY2, PY5, PY6	R1	GH1, GH2, GH3
Osteoartrit, disk hernisi, bel, boyun ve sırt ağrısı ile ilgili hastalıklara tanı testlerinin sonuçlarını yorumlayarak tanı koyar, risk faktörlerini açıklayarak danışmanlık ve izlemine yapar ve sıklıklarının azaltılmasına yönelik önlemleri açıklar.	PY1, PY2, PY5,PY6, PY7, PY14	R1, R2,R7	GH1, GH2, GH3, GH6
Tedavisi düzenlenmiş olan osteoartrit, bel, boyun sırt ağrısı gibi bazı kas iskelet sistem hastalıklarının birinci basamak düzeyinde izlemine yapar.	PY2, PY3, PY4, PY14	R1, R2	GH4, GH6
Yumuşak doku romatizmaları gibi hastalıkların tanısını uygun tanılama testleri seçerek koyar ve tedavi prensiplerini akılcı ilaç kullanımı ilkeleri kapsamında anlatır.	PY1, PY2, PY3, PY6, PY7, PY11, PY14, PY18	R1, R5, R7	GH1, GH2, GH3, GH6
Küçük gruplar şeklinde yapılan sunumlar veya panel düzenlemeleri ile topluma yönelik osteoporoz ile ilgili danışmanlık hizmeti verirken dikkat edilmesi gereken prensipleri açıklar.	PY4, PY12, PY13, PY14, PY15, PY16, PY17	R1, R2, R4, R5, R7	GH6

ÖĞRENİM HEDEFİ	İLGİLİ PROGRAM YETERLİLİKLERİ	TEMEL ROL	TEPDAD GENEL HEKİMLİK BECERİLERİ
		R1- Tıp Doktoru R2-Ekip Çalışanı R3-İletişimci R4-Lider R5-Sağlık Savunucusu R6-Bilim İnsanı R7-Profesyonel	GH1- Analitik Ve Eleştirel Düşünme GH2-Klinik Sorgulama-Akıl Yürütme GH3-Problem Çözme GH4-Bilgiye Ulaşma Ve Kullanma GH5-Yaşam Boyu Öğrenme GH6-İletişim Ve Ekip Çalışması
Eklem ağrısı ve şişliği/artrit, osteoartrit, bel, boyun ve sırt ağrıları gibi hastalıkların tanı, tedavi izleminde multidisipliner yaklaşımın önemini kavrar.	PY12, PY14, PY20	R2, R4, R7	
Erişkin ve çocuk hastada görülen doğumsal ve edinsel nörolojik ve ortopedik hastalıkların rehabilitasyonun temel prensiplerini açıklar.	PY4, PY12, PY13, PY14, PY15, PY16, PY17	R1, R2, R4, R5, R7	GH6
Hastanın şikayetini dinler, ön tanısını koymak amacıyla gerekli sorgulamayı yapar.	PY1, PY6, PY7	R1, R3, R7	GH2, GH6
Kas iskelet sistemi muayenesi (postür, yürüyüş) ve tüm eklemlerin hareket açıklığı muayenesini yapar.	PY1, PY6, PY7	R1, R3, R7	GH2, GH6
Kas iskelet sistem muayenesinde en çok kullanılan özel testleri yapar.	PY1, PY6, PY7	R1, R3, R7	GH2, GH6
Santral sinir sistem muayenesini yapar.	PY1, PY6, PY7	R1, R3, R7	GH2, GH6
Periferik sinir sistem muayenesini yapar.	PY1, PY6, PY7	R1, R3, R7	GH2, GH6
Tanı yöntemlerini basitten karmaşığa basamaklar halinde kullanılmasının önemini kavrar.	PY1, PY2, PY7, PY8, PY18	R1, R5, R7	GH1, GH2, GH3
Hekimlik hizmeti verirken insan ve hasta haklarını gözetir ve kişisel verilerin korunması ilkelerini benimser.	PY18, PY19	R1, R3, R7	GH6
Sağlık, hastalık, yaşam kalitesi kavramlarını tanımlar, sağlık ve hastalığın sosyokültürel belirleyicilerini sayar.	PY1, PY2, PY7, PY8, PY18	R1, R5, R7	GH1, GH2, GH3

ÖĞRENİM HEDEFİ	İLGİLİ PROGRAM YETERLİLİKLERİ	TEMEL ROL	TEPDAD GENEL HEKİMLİK BECERİLERİ
		R1- Tıp Doktoru R2-Ekip Çalışanı R3-İletişimci R4-Lider R5-Sağlık Savunucusu R6-Bilim İnsanı R7-Profesyonel	GH1- Analitik Ve Eleştirel Düşünme GH2-Klinik Sorgulama-Akıl Yürütme GH3-Problem Çözme GH4-Bilgiye Ulaşma Ve Kullanma GH5-Yaşam Boyu Öğrenme GH6-İletişim Ve Ekip Çalışması
Lokomotor sistem ilgili anatomi, kemik ve kas fizyoloji, histoloji bilgilerini hatırlar.	PY1	R1	
Lokomotor sistem hastalıklarının sık rastlanan klinik, laboratuvar ve patolojik bulgularını açıklar ve yorumlar.	PY1, PY2, PY14	R1, R7	GH1, GH2, GH3,
Toplumda gelişimsel kalça displazisi hastalıklarının sıklığının azaltılmasına yönelik önlemleri açıklar ve uygular.	PY1, PY3, PY14	R1, R3, R5	GH4, GH5
Tenosinovit spinal kord bası sendromu, myopatiler, spondilartropatiler gibi hastalıkları anamnez, fizik muayene bulguları ile ön tanı olarak akıl eder.	PY1, PY2, PY5, PY6, PY7, PY14, PY21	R1	GH1, GH2, GH3
Osteomyelit kompartman sendromu septik artrit hastalıkların ileri tetkik ve sevk kriterlerini açıklar	PY1, PY2, PY5, PY6, PY7, PY14	R1, R7	GH1, GH2, GH3, GH6
Osteoartrit ve tenosinovit vb hastalıklara tanı testlerinin sonuçlarını yorumlayarak tanı koyar, risk faktörlerini açıklayarak danışmanlık ve izlemi yapar ve sıklıklarının azaltılmasına yönelik önlemleri açıklar.	PY1, PY2, PY3, PY4, PY6, PY7, PY8, PY14, PY21	R1, R3, R7	GH1, GH2, GH3, GH6
Çıkıklar, kırıklar vb hastalıkları tanısını, fizik muayene ve uygun tanısal testleri seçerek koyar.	PY1, PY2, PY3, PY5, PY6, PY7, PY11, PY14	R1	GH1, GH2, GH3

ÖĞRENİM HEDEFİ	İLGİLİ PROGRAM YETERLİLİKLERİ	TEMEL ROL	TEPDAD GENEL HEKİMLİK BECERİLERİ
		R1- Tıp Doktoru R2-Ekip Çalışanı R3-İletişimci R4-Lider R5-Sağlık Savunucusu R6-Bilim İnsanı R7-Profesyonel	GH1- Analitik Ve Eleştirel Düşünme GH2-Klinik Sorgulama-Akıl Yürütme GH3-Problem Çözme GH4-Bilgiye Ulaşma Ve Kullanma GH5-Yaşam Boyu Öğrenme GH6-İletişim Ve Ekip Çalışması
Gelişimsel kalça displazisi, osteoartrit gibi hastalıkları yönetir.	PY1, PY2, PY3, PY6, PY7, PY8, PY14	R1,R5	GH1, GH2, GH3, GH6
Lokomotor Sistem muayenesini yapar.	PY1, PY6, PY7	R1, R3, R7	GH2, GH6
Alçı atel boyunluk ,amputata taşınması yapar.	PY1, PY6, PY7	R1,R7	GH2, GH6
Kırık ve çıkıklarda Tanı yöntemlerini basitten karmaşığa basamaklar halinde kullanır.	PY1, PY2, PY7	R1, R5, R7	GH1, GH2, GH3
Hastalar, hasta yakınları ve çalışma arkadaşları ile yazılı ve sözlü olarak etkili iletişim kurar.	PY14	R1, R3, R7	GH6
Deprem gibi toplu afetlerde temel ortopedik sağlık hizmeti sunumunda yapılması gerekenleri açıklar.	PY2, PY3, PY5, PY14	R1, R2, R3, R4, R7	GH1, GH2, GH3, GH6
Hekimlik uygulamalarını yaparken güncel literatürü takip eder.	PY1, PY9, PY14, PY16, PY17, PY20	R1, R3, R7	GH4, GH5
Hekimlik hizmeti verirken insan ve hasta haklarını gözetir ve kişisel verilerin korunması ilkelerini benimser.	PY18, PY19	R1, R3, R7	GH6
Kırıklar, çıkıklar, kompartman sendromu, septik artrit, osteomyelit gibi Hastalıkların tanı, tedavi izleminde multidisipliner yaklaşımın önemini kavrar.	PY14, PY20	R2, R4, R7	GH6
Çocuk istismarı durumunda hukuki sorumluluklarını açıklar.	PY11, PY14	R1,R7	GH6

ORTOPEDİ VE TRAVMATOLOJİ STAJI ÇEP TABLOSU

SEMPATOMLAR/DURUMLAR	ÇEKİRDEK HASTALIKLAR / KLİNİK PROBLEMLER	DÖNEM 5 DERS ADI	ÖĞRENİM DÜZEYİ	ÖLÇME-DEĞERLENDİRME
EKLEM AĞRISI / ŞİŞLİĞİ	Osteoartrit	1. Diz Hastalıkları 2. Kalça Hastalıkları 3. Osteoartritte cerrahi tedavi	TT K İ	Yazılı-Sözlü
	Tenosinovitler	1. El ve El bileği Hastalıklar 2. Ayak ve Ayak Bileği Hastalıkları 3. Tenosinovitlerin cerrahi tedavisi	TT	Yazılı-Sözlü
	Çıkık	Çıkıklar ve komplikasyonları	T A K	Yazılı-Sözlü
	Ekstremitte Travması	1. Üst ekstremitte kırıkları 2. Alt ekstremitte kırıkları 3. Çocuk kırıkları 4. Multiple travmalı hastaya yaklaşım 5. Omurga Travmaları	T A	Yazılı-Sözlü
	Artrit	1. Diz Hastalıkları 2. Kalça Hastalıkları 3. Osteoartritte cerrahi tedavi	T	Yazılı-Sözlü
EKLEMLERDE HAREKET KISITLIĞI	Osteoartrit	1. Diz Hastalıkları 2. Kalça Hastalıkları 3. Osteoartritte cerrahi tedavi	TT K İ	Yazılı-Sözlü
	Tenosinovitler	1. El ve El bileği Hastalıklar 2. Ayak ve Ayak Bileği Hastalıkları 3. Tenosinovitlerin cerrahi tedavisi	TT	Yazılı-Sözlü
	Çıkık	Çıkıklar ve komplikasyonları	T A K	Yazılı-Sözlü
	Artrit	1. Diz Hastalıkları 2. Kalça Hastalıkları 3. Osteoartritte cerrahi tedavi	T	Yazılı-Sözlü
	Gelişimsel Kalça Displazisi (Kalça Çıkığı)	Gelişimsel Kalça Displazisi	ÖnT K	Yazılı-Sözlü
KAS İSKELET SİSTEMİ AĞRILARI (Bel, Boyun, Sirt, Kalça ve Ekstremitte Ağrısı)	Osteoartrit	1. Diz Hastalıkları 2. Kalça Hastalıkları 3. Osteoartritte cerrahi tedavi	TT K İ	Yazılı-Sözlü
	Tenosinovitler	1. El ve El bileği Hastalıklar 2. Ayak ve Ayak Bileği Hastalıkları 3. Tenosinovitlerin cerrahi tedavisi	TT	Yazılı-Sözlü

Çıkık	Çıkıklar ve komplikasyonları	T A K	Yazılı-Sözlü
Artrit	1. Diz Hastalıkları 2. Kalça Hastalıkları	T	Yazılı-Sözlü
Omuz ağrıları	Omuz ve dirsek Hastalıklarının cerrahi tedavisi	TT	Yazılı-Sözlü
Bel ağrıları	Omurga Travmaları	T	Yazılı-Sözlü
Kemik Tümörleri	Kemik tümörleri	ÖnT	Yazılı-Sözlü

FİZİKSEL TIP VE REHABİLİTASYON STAJI 2020 ÇEP TABLOSU

SEMPTOMLAR/DURUMLAR	ÇEKİRDEK HASTALIKLAR / KLİNİK PROBLEMLER	DÖNEM 5 DERS ADI	ÖĞRENİM DÜZEYİ	ÖLÇME-DEĞERLENDİRME
EKLEM AĞRISI / ŞİŞLİĞİ	Osteoartrit	Osteoartrit	TT K İ	Yazılı-Sözlü
	Spondiloartropati	Serenegatif Spondiloartropatiler	ÖnT	Yazılı-Sözlü
	Romatoid artrit	Romatoid Artrit	ÖnT	Yazılı-Sözlü
	Omuz ağrıları	Osteoartrit	TT K İ	Yazılı-Sözlü
EKLEMLERDE HAREKET KISITLIĞI	Osteoartrit	Osteoartrit	TT K İ	Yazılı-Sözlü
	Tenosinovitler	Yumuşak Doku Romatizması	TT	Yazılı-Sözlü
	Spondiloartropati	Spondiloartropati	ÖnT	Yazılı-Sözlü
	Romatoid artrit	Romatoid artrit	ÖnT	Yazılı-Sözlü
KAS İSKELET SİSTEMİ AĞRILARI (Bel, Boyun, Sırt, Kalça ve Ekstremitte Ağrısı)	Osteoartrit	Osteoartrit	TT K İ	Yazılı-Sözlü
	Tenosinovitler	Yumuşak Doku Romatizması	TT	Yazılı-Sözlü
	Fibromiyalji	Yumuşak Doku Romatizması	T	Yazılı-Sözlü
	Romatoid Artrit	Romatoid Artrit	ÖnT	Yazılı-Sözlü
	Spondiloartropati	Spondiloartropati	ÖnT	Yazılı-Sözlü
	Omuz ağrıları	Omuz ağrıları	T	Yazılı-Sözlü
	Bel ağrıları	Mekanik bel ağrıları ve lomber disk hernisi	TT	Yazılı-Sözlü
	Boyun ağrıları	Boyun ve sırt ağrıları	TT	Yazılı-Sözlü
KRONİK AĞRI	Osteoartrit	Osteoartrit	TT K İ	Yazılı-Sözlü
	Bel ağrıları	Mekanik bel ağrıları ve lomber disk hernisi	TT	Yazılı-Sözlü
	Fibromiyalji	Kronik ağrı sendromları	T	Yazılı-Sözlü

NÖROPATİK AĞRI	Boyun ağrıları	Boyun ve sırt ağrıları	TT	Yazılı-Sözlü
	Bel ağrıları	Mekanik bel ağrıları ve lomber disk hernisi	TT	Yazılı-Sözlü
	Parapleji, tetrapleji	Spinal kord yaralanmaları	UÇEP dışı	yazılı
	hemipleji	Nörolojik rehabilitasyon	UÇEP dışı	yazılı
	Sinir yaralanmaları	Tendon ve sinir yaralanmaları rehabilitasyonu	UÇEP dışı	yazılı

ÖĞRENME DÜZEYİ	AÇIKLAMA
A	Acil durumu tanıyarak acil tedavisini yapabilmeli, gerektiğinde uzmana yönlendirebilmeli.
ÖnT	Ön tanı koyarak gerekli ön işlemleri yapıp uzmana yönlendirebilmeli.
T	Tanı koyabilmeli ve tedavi hakkında bilgi sahibi olmalı, gerekli ön işlemleri yaparak uzmana yönlendirmeli.
TT	Tanı koyabilmeli, tedavi edebilmeli.
İ	Birinci basamak koşullarında uzun süreli izlem ve kontrolünü yapabilmeli.
K	Korunma önlemlerini (birincil, ikincil, üçüncül korunmadan uygun olan/olanları) uygulayabilmeli.

ORTOPEDİ ve TRAVMATOLOJİ STAJI TEMEL HEKİMLİK UYGULAMALARI

UYGULAMA	UYGULAMA ADI	DÖNEM 5 DERS ADI	ÖĞRENİM DÜZEYİ
ÖYKÜ ALMA	Genel ve Soruna Yönelik Öykü Alabilme	<ol style="list-style-type: none">1. Alt ekstremitte muayeesi2. Üst ekstremitte muayenesi3. Kemik tümörleri4. Yumuşak doku tümörler5. Kalça hastalıkları6. Diz hastalıkları7. El ve el bileği hastalıkları8. Ayak ve ayak bileği hastalıkları	4
GENEL VE SORUNA YÖNELİK FİZİK MUAYENE	Kas-İskelet Sistem Muayenesi	<ol style="list-style-type: none">1. Alt ekstremitte muayeesi2. Üst ekstremitte muayenesi3. Kemik tümörleri4. Yumuşak doku tümörler5. Kalça hastalıkları6. Diz hastalıkları7. El ve el bileği hastalıkları8. Ayak ve ayak bileği hastalıkları9. Spinal travma10. Multiple travmalı hastaya yaklaşım11. Çıkıklar ve komplikasyonları12. Tenosinovitler cerrahi tedavisi13. Pelvis ve asetebulum kırıkları14. Alt ekstremitte kırıkları15. Üst ekstremitte kırıkları16. Omuz ve dirsek hastalıklarının cerrahi tedavisi	3
KAYIT TUTMA, RAPORLAMA VE BİLDİRİM	Reçete düzenleyebilme	<ol style="list-style-type: none">1. Kalça hastalıkları2. Diz hastalıkları3. El ve el bileği hastalıkları4. Ayak ve ayak bileği hastalıkları	4
LABORATUVAR TESTLERİ VE İLGİLİ DİĞER İŞLEMLER	Direkt radyografileri okuma ve değerlendirebilme	<ol style="list-style-type: none">1. Kemik tümörleri2. Yumuşak doku tümörler3. Kalça hastalıkları4. Diz hastalıkları5. El ve el bileği hastalıkları6. Ayak ve ayak bileği hastalıkları7. Spinal travma8. Multiple travmalı hastaya yaklaşım9. Çıkıklar ve komplikasyonları10. Pelvis ve asetebulum kırıkları11. Alt ekstremitte kırıkları12. Üst ekstremitte kırıkları13. Omuz ve dirsek hastalıklarının cerrahi tedavisi	3
LABORATUVAR TESTLERİ VE İLGİLİ DİĞER İŞLEMLER	Laboratuvar inceleme için istek formunu doldurabilme	<ol style="list-style-type: none">1. Alt ekstremitte muayeesi2. Üst ekstremitte muayenesi3. Kemik tümörleri4. Yumuşak doku tümörler5. Kalça hastalıkları6. Diz hastalıkları7. El ve el bileği hastalıkları8. Ayak ve ayak bileği hastalıkları9. Spinal travma10. Multiple travmalı hastaya yaklaşım11. Çıkıklar ve komplikasyonları12. Tenosinovitler cerrahi tedavisi13. Pelvis ve asetebulum kırıkları	3

		14. Alt ekstremite kırıkları 15. Üst ekstremite kırıkları 16. Omuz ve dirsek hastalıklarının cerrahi tedavis	
GİRİŞİMSEL VE GİRİŞİMSEL OLMAYAN UYGULAMALAR	Atel Hazırlayabilme ve Uygulayabilme	Atel ve Alçı uygulama	3
GİRİŞİMSEL VE GİRİŞİMSEL OLMAYAN UYGULAMALAR	Servikal Colar (Boyunluk) Uygulayabilme	Spinal Travma	4

FİZİKSEL TIP VE REHABİLİTASYON STAJI TEMEL HEKİMLİK UYGULAMALARI

UYGULAMA	UYGULAMA ADI	DÖNEM 5 DERS ADI	ÖĞRENİM DÜZEYİ
GENEL VE SORUNA YÖNELİK FİZİK MUAYENE	Kas-iskelet sistem muayenesi	1. Hasta değerlendirme 2. Osteoartrit 3. Romatoid artrit 4. Mekanik bel ağrıları ve lomber disk hernileri 5. Boyun ve sırt ağrıları, 6. Yumuşak doku hastalıkları 7. Osteoporoz 8. Lipödem ve lenfödem 9. Spondiloartrit 10. Sinir ve tendon yaralanmaları 11. Kompleks bölgesel ağrı sendromu 12. Serebral plasy 13. Omuz ağrıları 14. Kronik ağrı sendromları	4
GENEL VE SORUNA YÖNELİK FİZİK MUAYENE	Nörolojik muayene	1. Mekanik bel ağrıları ve lomber disk hernileri 2. Boyun ve sırt ağrıları 2. Spinal Kord Yaralanması Rehabilitasyonu 3. Sinir ve tendon yaralanmaları 4. Serebral palsy 5. Nörolojik Rehabilitasyonu 6. Kompleks bölgesel ağrı sendromu 7. Kronik ağrı sendromları	3
KAYIT TUTMA, RAPORLAMA VE BİLDİRİM	Reçete düzenleyebilme	1. Osteoartrit 2. Boyun ve sırt ağrıları 3. Mekanik bel ağrıları ve lomber disk hernileri 4. Yumuşak doku romatizmaları	4
LABORATUVAR TESTLERİ VE İLGİLİ DİĞER İŞLEMLER	Direkt radyografileri okuma ve değerlendirebilme	1. Osteoartrit 2. Boyun ve sırt ağrıları 3. Mekanik bel ağrıları ve lomber disk hernileri 4. Omuz ağrıları 5. Romatoid artrit 6. Spondiloartrit 7. Osteoporoz 8. Kompleks bölgesel ağrı sendromu	3
LABORATUVAR TESTLERİ VE İLGİLİ DİĞER İŞLEMLER	Laboratuvar inceleme için istek formunu doldurabilme	1. Osteoartrit 2. Boyun ve sırt ağrıları 3. Mekanik bel ağrıları ve lomber disk hernileri 4. Omuz ağrıları 5. Romatoid artrit 6. Spondiloartrit 7. Osteoporoz 8. Kompleks bölgesel ağrı sendromu	3

GİRİŞİMSEL VE GİRİŞİMSEL OLMAYAN UYGULAMALAR	Servikal collar (boyunluk) uygulayabilme	Boyun ve sırt ağrıları	3
KORUYUCU HEKİMLİK VE TOPLUMLAR HEKİMLİĞİ UYGULAMALARI	Topluma sağlık eğitimi verebilme	1. Osteoartrit 2. Romatoid Artrit 3. Mekanik bel ağrıları ve lomber disk hernileri 4. Boyun ve sırt ağrıları 5. Omuz ağrıları 5.Yumuşak doku romatizmaları 6.Spondiloartritler 7. Osteoporoz	4

KAS İSKELET BLOĞU STAJI ÖLÇME-DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ

Öğrenciler, 4 haftalık kas iskelet bloğu stajını bitirdikten sonra, yazılı ve sözlü (pratik) olarak iki ayrı sınava tabii tutulacaklar.

Yazılı Sınav:

- Ortopedi travmatoloji ve fiziksel tıp ve rehabilitasyon anabilim dallarına ait toplam 50 adet 5 seçenekli, çoktan seçmeli sorudan oluşmakta olup sınav süresi 40 dakikadır.
- Sınav sorularının %10'u genel değerlendirmeye göre çok kolay, %10'u çok zor geri kalan %80'lik dilimde ise orta düzeyde zorlukta sorular bulunmaktadır.
- CORE sınavı ise, olgu temelli derslerinden hazırlanan yine yazılı bir sınav sistemidir.

Sözlü Sınav:

- Sözlü sınavlar, yazılı sınavın ertesi gününde ve her bir öğrenciye aynı mekanda iki hoca tarafından (bir fiziyatrist ve bir ortopedist) yapılmaktadır.
- Sözlü sınavlar yapılandırılmış sözlü sınavı ve muayeneden oluşmaktadır.

Sınav Puanlandırılması:

- Puanlar; yazılı sınavın %40'ı ve sözlü sınavın %60'ını oluşturmaktadır.
- Yazılı puanı: çoktan seçmeli sınav notunu %35'i + CORE sınavının %5'inden oluşmaktadır
- Sözlü puanı: Yapılandırılmış sözlü sınavın % 50'ı + muayene sınavının %10'undan oluşmaktadır

Başarı notu;

- En az geçme notu 60 olarak kabul edilmektedir. Daha az not alan öğrenciler bütünleme sınavına girmek zorundadır.
- Bütünleme sınavı her yıl kürsü kurulu toplantısında ortak verilen bir zaman diliminde yapılmaktadır.
- Bütünleme sınavı sadece teorik sorulardan oluşmaktadır. Bu sınavdan 60 ve üzeri not alan öğrenciler stajda başarılı olmaktadır. 60 altı not alan öğrenciler bir sonraki sene stajı tekrarı yapmakla yükümlü hale gelmektedir.

FİZİKSEL TIP VE REHABİLİTASYON STAJI ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Ders Adı	Dersin / Uygulamanın Öğrenim Hedefi	Ders Saati
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon; Giriş ve Tanıtım	Comprehend the importance of PM&R as a medical brach	1 Saat
	Have an idea about the working area and related diseases in PM&R	
	Understand the terminology of physical medicine, rehabilitation, physiatrist and other members of team in PM&R	
	Explain the agents and methods using for treatment and rehabilitation of the diseases	
Kas İskelet Sistemi Hastalıklarında Hasta Değerlendirilmesi	Hastanın şikayetleri doğrultusunda muayene edeceği bölge veya bölgeleri sayar	1 Saat
	Muayenede, bölgeye göre eklem hareket açıklığı, duyu/motor muayenesi, patolojik refleksler ve özel testlerin nasıl yapıldığını açıklar	
	Ağrı sorgulamasında inflamatuvar ve non-inflamatuvar hastalıkların ayırıcı tanısını yapar	
	Kas iskelet sistemi ağrılarıyla gelen hastanın sorgulamasını yapar ve muayene, laboratuvar ve grafilerini değerlendirir	
Fizik Tedavi Ajanları	Muayene bulgularına göre ön tanıları listeler	1 Saat
	Fizik tedavide kullanılan fiziksel ajanların isimlerini sayar	
	Fizik tedavide kullanılan fiziksel ajanların etki mekanizmalarını sıralar	
	Fizik tedavide kullanılan fiziksel ajanların endikasyon ve kontrendikasyonlarını izah eder	
Osteoartrit	Farklı hastalıklarda, fizik tedavi ajan seçimi hakkında tahminler yürütür	1 Saat
	Osteoartrit hastalığının tanımlamasını yapar	
	Osteoartrit nedenlerini mekanizması ile açıklar	
	Osteoartrit risk faktörlerini sıralar	
	Osteoartritin klinik özellikleri ve semptomlarını sayar	
	Osteoartrit te tipik bulgu paketini açıklar	
	Osteoartritin laboratuvar ve radyografik bulgularını sayar	
Osteoartrit tedavisini sırayla bilir ve reçete düzenler		
Romatoid Artrit	Romatoid artrit tedavisini sırayla bilir ve reçete düzenler	1 Saat
	Romatoid artrit tanımlamasını yapar	
	Romatoid artrit risk faktörlerini sayar	
	Romatoid artrit klinik belirti ve bulgularını sıralar	
	Romatoid artrit şüphesi olan hastalarda istenmesi gereken laboratuvar tetkiklerini sayar	
	Romatoid artrit düşündüğü hastanın ön tedavi seçeneklerini açıklar.	
Düzenli bir epikriz ile hastayı bir üst basamak sağlık kuruluşuna sevk eder.		
Boyun ve sırt ağrıları	Boyun ve sırt ağrısı nedenlerini ana başlıklar altında sayar.	2 Saat
	Boyun ve sağrısının klinik belirti ve bulguları sıralar.	
	Boyun ve sağrısında kullanılan tanı yöntemlerini sayar.	
	Boyun ve sağrısı tedavi aşamalarını açıklar.	
	Boyun ve sağrısı ile gelen hastanın olası tanıları hakkında akıl yürütür.	
Spinal Kord Yapılanması ve Rehabilitasyonu	Boyun ve sağrısı ile gelen hastanın tedavisi ve koruyucu tedavisini planlar	1 Saat
	Spinal kord anatomisini anımsar.	
	Muayenede anahtar kasları, nörolojik seviye, duyu ve motor seviye tespitinin nasıl yapıldığını açıklar.	
	AIS (ASIA) bozukluk skalasını ve kullanımını açıklar.	

	Spinal kord hasarı komplikasyonlarını ve bunlarla nasıl mücadele edileceğini açıklar.	
	Spinal kord hasarlı hastalarda seviyeye göre fonksiyonel hedefleri sayar.	
	Spinal kord yaralanma seviyesine göre hastanın fonksiyonelliğini tahmin eder.	
Ders Adı	Dersin / Uygulamanın Öğrenim Hedefi	Ders Saati
Omuz Ağrıları	Omuz ağrılarının etiyolojik faktörlerini sayar	2 Saat
	Omuz ağrılarının klinik belirti ve bulgularını sıralar	
	Omuz ağrılarının ayırıcı tansını yapar	
	Omuz ağrılarında kullanılan tanı yöntemlerini sayar.	
	Omuz ağrısıyla gelen hastanın tedavisi ve koruyucu tedavisini planlar.	
Yumuşak Doku Romatizmaları	Farklı yumuşak doku romatizmaların (bursit, tendinit, fibromiyalji, miyofasiyal ağrı sendromu) tanımlamasını ve mekanizmasını açıklar.	1 Saat
	Farklı yumuşak doku romatizmaların klinik belirti ve bulgularını listeler.	
	Farklı yumuşak doku romatizmaların tedavilerini sayar.	
	Farklı yumuşak doku romatizmaların teşhisini koyar ve tanı ve tedavi prensiplerini açıklar.	
Bel Ağrıları	Periferik sinir hastalıklarının (radikülopatiler, pleksopatiler ve periferik nöropatiler) tanımlar.	2 Saat
	Periferik sinir hastalıklarının nedenlerini sayar.	
	Periferik sinir hastalıklarında klinik belirti ve bulguları sıralar.	
	Periferik sinir hastalıklarında istenmesi gereken laboratuvar ve diğer tetkikleri sayar.	
Spondiloartropati	Periferik sinir hastalıklarının örneklerle izah eder.	1 Saat
	Spondiloartritlerin tanımlamasını yapar ve sınıflandırır.	
	Romatizmal hastalıklarda, spondiloartritlerin toplumdaki sıklığını açıklar.	
	Spondiloartritin klinik belirti ve bulgularını sayar.	
	Spondiloartritin prototipi olan ankilozan spondilitin sınıflama kriterini sıralar.	
	Ankilozan spondilitin komplikasyonlarını sayar.	
	Spondiloarit hastasını yönlendirmeden önce semptomaya yönelik tedavi reçetesini düzenler.	
	Spondiloartrit ve ankilozan spondilit hastalığı hakkında hastaya bilgi verir.	
Düzenli bir epikriz ile hastayı bir üst basamak sağlık kuruluşuna sevk eder.		
Periferik Sinir ve Tendon Yaralanmaları Rehabilitasyonu	Periferik sinir ve tendon yaralanmalarının etiyolojisini sayar	1 Saat
	Periferik sinir ve tendon yaralanmalarında prognozu etkileyen risk faktörleri açıklar	
	Periferik sinir ve tendon yaralanmalarında akut, subakut ve kronik dönemde rehabilitasyon hedeflerini sıralar	
	Periferik sinir ve tendon yaralanmalarında özel tedavi teknikleri konusunda (motor yeniden öğrenme, desensitizasyonu, duyuusal reedukasyon ve splintleme) fikir sahibi olur	
Kronik Ağrı Sendromu	'Ağrı'yı tanımlar' ve tiplerini sıralar.	1 Saat
	Ağrı algısında fizyolojik süreçleri anlatır.	
	Ağrı tedavisinde basamakları sıralar.	
	Ağrının tiplerini örneklerle izah eder.	
	Akut/Kronik ağrıyı ayırt eder.	
	Akut/Kronik ağrıda tedavi seçeneklerini aktarır.	

	Ağrı tedavisinde sık kullanılan ilaçlar ve yan etkilerini anlatır.	
	Sık görülen ağrılı sendromları örneklerle izah eder.	
Ders Adı	Dersin / Uygulamanın Öğrenim Hedefi	Ders Saati
Serebral Palsy (SP)	SP'nin tanımını yapar	1 Saat
	SP gelişiminin risk faktörlerini sayar	
	SP tanısını düşündürecek belirti ve bulguları açıklar	
	SP'nin tiplerini sıralar	
	SP'nin tedavi hedefini açıklar ve tedavi yöntemlerini başlıklar halinde sayar	
Nörolojik Rehabilitasyon	Bozukluk, özürlülük ve engelliliğin tanımlamasını yapar	1 Saat
	2001 Uluslararası işlevsellik, özürlülük ve sağlık sınıflamasının komponentleri sayar	
	Nörolojik rehabilitasyon amaçlarını sayar	
	Nörolojik rehabilitasyonunda kullanılan tedavi yöntemlerini sıralar	
Osteoporoz	Metabolik kemik hastalıklarının tanımını yapar.	1 Saat
	Osteoporoz risk faktörlerini sayar.	
	Metabolik kemik hastalıkları ve osteoporozun laboratuvar ve klinik bulgularını sayar.	
	Metabolik kemik hastalıkları ve osteoporozun tanı yöntemini açıklar.	
	Metabolik kemik hastalıkları ve özellikle osteoporozun korunma yöntemlerini izah eder.	
Kompleks Bölgesel Ağrı Sendromu (KBAS)	KBAS'ın tanımlamasını yapar	1 Saat
	KBAS'ın risk faktörlerini sıralar	
	KBAS'ın klinik belirti ve bulgularını sayar	
	KBAS'ın evrelerini açıklar	
	KBAS'dan korunma yollarını izah eder	
Lymphedema and Lipedema	Ödem şikayetiyle başvuran bir hastada lenfödem ve lipödem anımsa	1 Saat
	Lenfödem ve lipödem nedenlerini ana başlıklar altında sayar	
	Lenfödem ve lipödem klinik belirti ve bulgularını sayar	
	Lenfödem ve lipödem tanı yöntemlerini sayar	
	Lenfödem ve lipödem ile gelen hastayı izlem ve korumaya yönelik planlar yapar	

STAJ BAŞARI NOTUNUN HESAPLANMASI

Sınav Türü	Yüzdesi
Yazılı	40 (çoktan seçmeli %35 + CORE %5)
Sözlü (Pratik)	60 (klinik uygulama % 10 + yapılandırılmış sözlü %50)

FİZİK TEDAVİ VE REHABİLİTASYON STAJI İÇİN ÖNERİLEN KAYNAKLAR

- 1.** Hasan Ođuz (ed), Tıbbi rehabilitasyon (2015). Nobel Tıp Kitabevleri.
- 2.** Őebnem Ataman ve Peyman Yalçın (ed), (2012). Nobel kitap evi
- 3.** David X. Cifu (ed), Braddom's Physical medicine and rehabilitation (2015). Elsevier